

जलसंपदा विभागातील प्रकल्पासाठी मोठ्या प्रमाणात झाडांनी व्यापलेला जमिनीच्या संपादनाचा विचार न करता झाडांची संख्या कमीत कमी असेल अशा जमिनी संपादित करण्याबाबत.

**महाराष्ट्र शासन
जलसंपदा विभाग**

शासन परिपत्रक क्रमांक :- भुसंपा/२००९/१६८७/(४९७/२००९) मोप्र-२
मंत्रालय, मुंबई ४०००३२.
दिनांक :- ०१.०२.२०१०

संदर्भ :- महसुल व वन विभाग पत्र क्रमांक ए.जे.एल.११/०९/४९०/प्र.क्र.१७/अ-४, दिनांक ३०/९/२००९

प्रस्तावना :- जलसंपदा विभागाच्या सार्वजनिक प्रयोजनाकरिता खाजगी जमिनीचे संपादन केले जाते. जमिनीचे संपादन करणेकरिता भूमिसंपादन अधिनियम, १८८४ मधील तरतुदीनुसार जिल्हाधिकारी निवाड्याची प्रक्रिया चालू करतात. या प्रक्रियेमध्ये संपादीत क्षेत्र शासन राजपत्रात अधिसूचित करणे, संयुक्त मोजणी भूमी अभिलेख विभागाकडून तयार करून घेणे, संयुक्त मोजणीतील नोंदीप्रमाणे मुल्यांकन करण्यास सक्षम असलेल्या विभागाकडून मुल्यांकन करून घेणे या कार्यपद्धतीचा अंतर्भाव असतो. भूसंपादनांतर्गत संपादित करण्यात येणाऱ्या जमिनीवरील फळझाडांचे मूल्यांकन कृषी विभागामार्फत केले जाते. परंतु भूमिसंपादन अधिनियम, १८८४ मधील तरतुदीनुसार निवाडा जाहीर केला असता, शासनाचे असे निदर्शनास आले की, संपादित करण्यात येणाऱ्या जमिनीवर मोठ्या प्रमाणात फळझाडे असतात. त्यामुळे भूसंपादनात जमिनीच्या एकूण किंमतीच्या दुप्पट, चौप्पट किंमती फळझाडांसाठी निवाड्यान्वये घ्याव्या लागतात.

उपरोक्त वस्तुस्थिती पाहता असे दिसत आहे की, संपादित करण्यात येणाऱ्या जमिनीतून फळझाडांसाठी अवास्तव रक्कमा हितसंबंधितांस प्राप्त होत आहेत, यावर नियंत्रण आणणे आवश्यक आहे.

परिपत्रक

जलसंपदा विभागाच्या प्रकल्पामध्ये धरण व कालवे याकरिता जमिनी संपादित केल्या जातात. धरणाची जागा ठरविताना अनेक बाबी विचारात घ्याव्या लागतात, अशावेळी सर्वच निकषांवर नियंत्रण ठेवणे अवघड असते. तथापि, प्रकल्पासाठी धरणस्थळ निश्चित करताना बुडीत क्षेत्रात व धरणस्थळी झाडे व फळझाडे कमीत कमी बाधीत होतील, असे धरणस्थळ निश्चित करावे तसेच कालव्यांची (मुख्य कालवा, वितरिका व लघु वितरिका) संरेखा ठरवितानादेखील झाडे व फळझाडे कमीत कमी बाधीत होतील अशा पद्धतीने संरेखा ठरवावी, अशा सूचना देण्यात येत आहेत.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या WWW.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आलेला असून, त्याचा सांकेतांक क्रमांक २०१००२०११९०८०७००१ असा आहे.
महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(मु.कि.वैरागडे)
शासनाच उप सचिव

प्रति

कार्यकारी संचालक, विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळ, नागपूर
कार्यकारी संचालक, गोदावरी मराठवाडा पाटबंधारे विकास महामंडळ, औरंगाबाद
कार्यकारी संचालक, महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळ, पुणे
कार्यकारी संचालक, तापी पाटबंधारे विकास महामंडळ, जळगाव
कार्यकारी संचालक, कोकण पाटबंधारे विकास महामंडळ, ठाणे
महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०००३२
सर्व प्रशासकीय विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०००३२
जलसंपदा विभागातर्गत सर्व विभाग प्रमुख
जलसंपदा विभागाचे सर्व मुख्य अभियंता / अधीक्षक अभियंता / कार्यकारी अभियंता
खाजगी सचिव, मा. मंत्री (जलसंपदा म.कृ.खो.पा.वि.म.वगळून) मंत्रालय, मुंबई
खाजगी सचिव, मा. मंत्री (म.कृ.खो.पा.वि.म.) मंत्रालय, मुंबई
खाजगी सचिव, मा. राज्यमंत्री (जलसंपदा) मंत्रालय, मुंबई
सचिव (जलसंपदा), जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई
सचिव (लाक्षेवि), जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई
जलसंपदा विभाग, मंत्रालय (खुद्द) सर्व तांत्रिक उप सचिव / अवर सचिव / कार्यासने
मोप्र-२ कार्यासन निवड नस्ती
मोप्र-२ कार्यासन संग्रहार्थ.